

MARIA SKÅNE NORDOST

Helårsrapport

2011-11-01 – 2012-10-31

Tillsammans vågar vi finna nya vägar!

Kristianstads
kommun

Hässelholms kommun

Bromölla kommun

OSBY
KOMMUN

Osby
Gemeinschaft

Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen

SKÅNE

Verksamhetsbeskrivning

Organisation

Maria Skåne Nordost är ett samverkansprojekt mellan Hässleholms kommun och Region Skåne. I projektet deltar Hässleholms, Kristianstads, Bromölla, Osby och Östra Göinge kommuner samt Region Skåne. Projektet finansieras av Samordningsförbundet Skåne Nordost under perioden 111101-141031.

Projektets organisation består av en styrgrupp, en operativ styrgrupp, samt en arbetsgrupp med två projektledare. Styrgruppen består av: *Johnny Käll* - verksamhetschef för vuxenpsykiatri VO Kristianstad/Hässleholm, *vakant* - enhetschef för vuxenpsykiatri öppenvård Hässleholm, *Ingrid Thörn* - enhetschef för barn- och ungdomspsykiatri Hässleholm, *Anders Iversen* - enhetschef för vuxenenheten Hässleholms kommun, *Martin Göransson* - enhetschef inom barn- och ungdomsenheten Hässleholms kommun, *Cajsa Buhr* - enhetschef Bromölla kommun och *Matts Daludd* – förbundschef för Samordningsförbundet Skåne Nordost, som är adjungerande. Styrgruppen ansvarar för inriktningsbeslut i projektet och har sammanträtt cirka en gång per månad under det första projektåret.

Den operativa styrgruppen har inrättats av styrgruppen med representanter från arbetsgivarna. I den operativa styrgruppen ingår för närvarande verksamhetschef för vuxenpsykiatri VO Kristianstad/Hässleholm, enhetschef för barn- och ungdomspsykiatri Hässleholm och enhetschef för vuxenenheten Hässleholms kommun. Den operativa styrgruppen ansvarar för arbetsledning till personalen på Maria Skåne Nordost och har styrgruppens mandat att fatta beslut i det dagliga arbetet, dock inte inriktningsbeslut för projektet.

Arbetsgruppen består av:

- Eva-Britt Winkvist, socionom/projektledare 100%, Socialförvaltningen Hässleholms kommun
- Emma Sjöstrand, sjuksköterska/projektledare 100%, Vuxenpsykiatri VO Kristianstad/Hässleholm sedan 120927
- Åsa Strandh, kurator 50%, Barn- och ungdomspsykiatri VO Kristianstad/Hässleholm
- Pär Brännmark, behandlingspedagog 50%, Socialförvaltningen Hässleholms kommun
- Vilbert Idrizovic, läkare 10%, Vuxenpsykiatri VO Kristianstad/Hässleholm

Personalen har lång erfarenhet av arbetet med missbruk/beroende och/eller ungdomar. Eva-Britt Winkvist har tidigare arbetat som socialsekreterare med huvudsaklig inriktning på

personer över 18 år med missbruk och beroende. Emma Sjöstand är specialistsjuksköterska i psykiatri och har under de senaste åren arbetat på slutvårdsavdelning på BUP i Malmö. Pär Brännmark har tidigare arbetat med behandling för ungdomar och vuxna med huvudsaklig inriktning på missbruk/beroende. Åsa Strandh har tidigare arbetat som fältsekreterare och skolkurator. Vilbert Idrizovic är ST-läkare inom Vuxenpsykiatri i Kristianstad när han inte tjänstgör i projektet.

I projektet finns även en referensgrupp med representanter från kommunerna, Region Skåne och frivilligorganisationer. Syftet med referensgruppen är att skapa ett forum för informations- och erfarenhetsutbyte mellan Maria Skåne Nordost och externa samverkanspartners. Referensgruppen är inte beslutande. Under projektets första år har referensgruppen träffats vid tre tillfällen. Vid de första två referensgruppsmötena deltog , men sedan den lokala verksamheten lades ner 120801 saknas representant för frivilligorganisationer i referensgruppen.

Målgrupp

Verksamheten vänder sig till unga personer upp till 29 år med riskbruk/missbruk/beroende av alkohol och/eller andra droger, samt deras nätverk.

Mål

Med utgångspunkt i projektbeskrivningen har arbetsgruppen formulerat ett övergripande mål för verksamheten, som även styrgruppen ställer sig bakom. Det övergripande målet är att:

”Ge unga personer stabilare psykisk, fysisk och social hälsa utan droger, samt vägleda till personlig utveckling och integrering i familj och samhälle.”

Effektmål

Att med utgångspunkt i målgruppens behov:

- organisera och anpassa samverkan och tillgänglighet
- utveckla och fördjupa samarbetet mellan region och kommun kring bedömning av och behandling
- implementera nya metoder och nya sätt att kombinera metoder
- bidra till en positiv personlig utveckling för målgruppen
- minska behovet av offentlig försörjning

Utvärdering

Uppdraget att utvärdera projektet har lagts ut på Forskningsplattformen, Högskolan i Kristianstad. Den första utvärderingen är påbörjad och avser att belysa uppstartsprocessen, men inte effekterna för målgruppen. Utvärderingen genomförs av en distriktsjuksköterskestudent och ska vara färdig i mars 2013. Utvärderingen baseras på skriftligt material kring projektet och intervjuer med såväl personalen som styrgruppen.

Uppdrag

Verksamhetens uppdrag är att erbjuda lättillgänglig information, rådgivning och behandling till unga personer under 29 år med riskbruk/missbruk/beroende av alkohol/droger. I uppdraget ingår även att, vid behov, vara en naturlig kanal till respektive huvudman för vidare insatser. Verksamheten ska även fungera rådgivande för yrkesverksamma som möter målgruppen, samt till individernas nätverk.

Utöver arbetet med målgruppen ska samverkan mellan kommun och sjukvård utvecklas. Därtill ska gemensamma bedömnings- och behandlingsmetoder utvecklas.

Innehåll

Maria Skåne Nordost erbjuder:

- Information och rådgivning till målgruppen, målgruppens nätverk och yrkesverksamma, som möter målgruppen.
- Kartläggning/bedömning av den unges livssituation, bland annat genom ADAD (12-20 år) och ASI (>20 år). Samtliga ungdomar som besöker Maria Skåne Nordost ska kartläggas med hjälp av UngDOK.
- Motiverande samtal
- Stödsamtal
- Evidensbaserade behandlingsprogram; Haschprogrammet (HAP) och Återfallsprevention (ÅP)
- Drogtester i kombination med behandlingskontakt
- Medicinsk bedömning
- Hälsosamtal
- Poliklinisk avgiftning

Projektår 1 - 111101-121031

Enligt överenskommelsen mellan Samordningsförbundet Skåne Nordost och samverkande parterna, Hässleholms kommun och Region Skåne skulle projektet starta 111101. Under de första månaderna rekryterades personal och lämplig lokal eftersöktes och hyrdes.

Uppstartsdagen för projektet, med personal och styrgrupp, genomfördes 120206. Lokalen blev tillgänglig 120327 (med kontrakt fr o m 120401). Mottagningen invigdes 120410.

Lokalen

Lokalen ligger i centrala Hässleholm utan koppling till vare sig socialtjänsten eller sjukvården. Utöver väntrum, pentry och toaletter finns fyra rum i lokalen. Ett av dessa används som kontor för all personal. I övrigt finns ett samtalsrum, ett kombinerat konferens- och samtalsrum, samt ett samtalsrum med såväl sittgrupp som ett mindre bord med stolar.

I lokalen har installerats ett kombinerat inbrotts-, brand- och överfallslarm, som är kopplat till Lövestad Larmcentral.

Dokumentation

Socialförvaltningens personal för inga journaler och besökarna registreras inte i socialregistret. Regionens personal journalför sina besökare i Melior. Förhoppningen är att denna dokumentation ska separeras från vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri genom en egen flik för Maria Skåne Nordost. Denna möjlighet har skapats, men det pågår diskussioner inom Region Skåne om, och i så fall hur den ska användas.

Sedan sjukskötersketjänsten tillsattes i slutet av september pågår arbetet med att utveckla tvärprofessionella förstabesök på Maria Skåne Nordost. I första hand kommer projektledarna att genomföra förstabesöken. Eftersom sjuksköterskan har dokumentationsskyldighet medför de tvärprofessionella förstabesöken att alla ungdomar får en sjukvårdsjournal. Socialtjänstens personal dokumenterar inte i sjukvårdsjournalen.

För att få en gemensam grundinformation/kartläggning av de ungdomar som besöker Maria Skåne Nordost används UngDOK. UngDOK är en kartläggningsmetod som utvecklats inom projektet Tre Stad som består av representanter från Maria Ungdomsenhet i Stockholm, Mini-Marior i Göteborg och Maria Malmö. UngDOK är utvecklat specifikt för målgruppen unga med riskbruk/missbruk/beroende av alkohol och/eller andra droger. UngDOK innefattar såväl en inskrivningsintervju som en utskrivningsintervju. Inom ramen för ett nu pågående projekt, Tre Stad 2 håller en utvärderingsintervju på att utvecklas.

Kartlägningsintervjuerna förs med löpnummer i en databas och därefter kan statistiska uppgifter hämtas. Genom dessa statistikuppgifter kan målgruppen och symtombilden identifieras, samt interventionernas effekt belysas. Möjligheten att utvärdera effekterna av interventionerna kommer att förbättras när utvärderingsintervjun är utarbetad.

Sedan augusti har Maria Skåne Nordost gjort ett tillägg i UngDOK där samtliga aktualiseringar ska föras in i samband med den första kontakten (vanligen via telefon). Genom att göra detta kan Maria Skåne Nordost följa vilka ärenden som aktualiseras, men sedan inte kommer till mottagningen för samtal. Detta kan ge värdefull information om eventuella förändringar som behöver ske i aktualiseringsförfarandet för att öka andelen ungdomar som kommer till mottagningen efter aktualiseringen.

Kompetensutveckling

Studiebesök

Arbetsgruppen har gjort studiebesök i verksamheter som vänder sig till unga personer med riskbruk/missbruk/beroende för att få inspiration och kunskap om hur arbetet med målgruppen kan utformas.

Studiebesök har gjorts på Maria Malmö, Navet i Växjö och Rådgivningsbyrån i Lund. I juni gjorde arbetsgruppen studiebesök på Maria Ungdom i Stockholm och Hanna-mottagningen i Haninge.

Efter studiebesöket på Maria Malmö har det varit en fortlöpande kontakt mellan mottagningarna. Maria Skåne Nordost och Maria Malmö vänder sig till i stort sett samma målgrupp och det bedöms därför finnas stora vinster av samverkan i utvecklingsarbetet på mottagningarna.

Utbildning

Under våren gick Eva-Britt Winkvist och Åsa Strandh introduktionsutbildning i Haschavvänjningsprogrammet (HAP) i SIKTAS regi. Pär Brännmark har redan denna utbildning. Utbildningen bedöms relevant och nödvändig för hela arbetsgruppen (exkl. läkare), då cannabis, näst efter alkohol, är den dominerande ungdomsdrogen och därmed är HAP sannolikt den behandlingsmetod som kommer att efterfrågas i störst utsträckning.

Sedan september går Eva-Britt Winkvist, Emma Sjöstrand och Åsa Strandh en fördjupningskurs i beroendelära med inriktning på cannabis vid Lunds universitet. Utbildningen omfattar 7.5 poäng och avslutas med examination i december. Pär har redan denna utbildning.

Marknadsföring/Information

Informationsmöten

Fram till 121031 har personalen varit ute på olika möten och informerat cirka 540 personer om projektet. Informationen har riktat sig till yrkesverksamma inom kommunerna och Region Skåne, privata företag och tonårsföräldrar.

Maria Skåne Nordost har informerat om verksamheten vid informationsträffar för föräldrar i Hässleholm, Osby, Lönsboda och Kristianstad. Information har också lämnats vid möten på vuxenpsykiatrins öppenvårdsmottagningar i Hässleholm och Kristianstad, barn-och ungdomspsykiatri i Hässleholm och Kristianstad, nätverksmötet ”Se de unga, se dig själv” i Hässleholm, ReKo-Möte, regionfullmäktige, Nätverksmötet Hässleholmsdialogen i Hässleholm, Ungdomsmottagningen i Hässleholm, ungdomspoliserna i PO Kristianstad/Hässleholm, nätverksmöte för primärvårdskuratorer i projektets upptagningsområde och skolsköterskor/skolläkare i Hässleholms kommun.

Utöver ovanstående deltog Maria Skåne Nordost i utställningen på Dunkers Kulturhus i Helsingborg under psykiatriveckan tillsammans med Maria Malmö.

Studiebesök

Fram till 121031 har cirka 120 personer från Kristianstads kommun, Hässleholms kommun, Östra Göinge kommun, Osby kommun och primärvården gjort studiebesök på Maria Skåne Nordost. Besökarna har kommit från socialtjänst och elevhälsa.

Utöver ovanstående har studiebesök gjorts av elever från behandlingspedagogutbildningen på Önnestads folkhögskola, en representant från socialtjänsten i Nyköpings kommun, representanter från socialtjänsten i Markaryds och Ljungby kommun.

En socionomkandidat har varit en heldag på Maria Skåne Nordost och en ytterligare en socionomkandidat har gjort studiebesök på mottagningen tillsammans med sin handledare

från Ungdomsmottagningen. En arbetsterapeutkandidat har varit på mottagningen under en eftermiddag.

Maria Skåne Nordost har fått förfrågan från en socionomstudent och två förfrågningar från studenter på behandlingspedagogutbildningen på Önnestads folkhögskola angående helterminspraktik under hösten 2012. Personalen har avböjt detta, då det inte bedömts finnas tidsmässigt utrymme att ta emot en kandidat.

Skriftlig information

Sedan mitten av april finns information om Maria Skåne Nordost på Region Skånes hemsida och samtliga kommuner i upptagningsområdet länkar till denna från sin hemsida. Utvecklingsarbetet av hemsidan sker tillsammans med kommunikatör inom Barn- och ungdomspsykiatri.

Under uppstartsprocessen har Maria Skåne Nordosts närvaro på Facebook diskuterats och arbetet med att skapa en Facebook-sida pågår.

Skriftligt informationsmaterial finns i form av en broschyr i fickformat, som i första hand riktar sig till ungdomar/unga vuxna. Därutöver har en mer omfattande informationsbroschyr, som i första hand vänder sig till yrkesverksamma och föräldrar/närstående, utformats. I samarbete med BRÅ- och drogsamordnare i Hässleholms kommun har en informationsbroschyr om cannabis utarbetats. Denna broschyr riktar sig i första hand till föräldrar, men kan även vara intressant för yrkesverksamma.

Tillgänglighet/öppettider

Maria Skåne Nordost har öppet måndag till fredag 8.00-16.30 för bokade besök. Varje tisdag 14.00-16.00 är mottagningen öppen för icke tidsbokade besök. Mottagningen har ännu ingen bestämd kvällsmottagning, men vid behov har tider erbjudits utanför ordinarie öppettider.

Maria Skåne Nordost har telefontid måndag till fredag 8.30-9.30 samt 14.00-15.00. Övrig tid besvaras samtal i mån av tid. Den som ringer har också möjlighet att lämna meddelande för att bli uppringd.

Graden av tillgänglighet på telefon och öppen mottagning har vägts mot aktuella personalresurser och vikten av att kunna erbjuda bokade tider för informations-, rådgivnings- och behandlingssamtal. Erfarenheterna under de första månaderna är att det fungerar väl med telefontiderna och några förändringar är inte planerade i dagsläget.

Personalförändringar

Under projektets första år har två sjuksköterskor valt att lämna tjänsten på Maria Skåne Nordost. Den första sjuksköterskan lämnade projektet 120229 och den andra sjuksköterskan vara anställd under perioden 120416-120507. Nuvarande sjuksköterska tillträdde tjänsten 120927. Detta har inneburit att en heltidstjänst periodvis varit vakant, vilket påverkat arbetet i projektet. Dels har omfattningen av marknadsföringsarbetet påverkats och dels har arbetet att utforma en tvärprofessionell mottagning påverkats, då den medicinska kompetensen varit mindre än planerat.

Även styrgruppen har förändrats under det första projektåret, då Ingela Haraldsson, enhetschef från vuxenpsykiatri och Merete Tillman, enhetschef från vuxenenheten i Hässleholms kommun lämnat sina tjänster. De var också representanter i den operativa styrgruppen. Utöver detta var både Ingela Haraldsson och Merete Tillman med och arbetade med projektansökan till Samordningsförbundet Skåne Nordost. Effekten av detta har varit att en del oklarheter uppstått kring projektets utformning, men detta bedöms inte ha påverkat arbetet med målgruppen eller marknadsföringsarbetet.

Sedan oktober är Cajsa Buhr, enhetschef i Bromölla kommun, ny medlem i styrgruppen.

Rådgivning/behandling 120411-121031

Verksamheten öppnade för målgruppen 120411 och samma dag kopplades rådgivningstelefon in. Sedan invigningen har 50 ärenden aktualiserats. Flertalet av ungdomarna har aktualiserats på Maria Skåne Nordost på grund av cannabisanvändning. Omfattningen av drogproblematiken har varierat från ungdomar som testat enstaka gånger till ungdomar med etablerat missbruk och i vissa fall även beroende. Näst efter cannabis har flest aktualiseringar avsett alkohol. Enstaka ungdomar har aktualiserats med anledning av missbruk av andra droger.

Ungdomarna som aktualiserats fördelar sig över kommunerna enligt följande:

- Hässleholm: 29 ungdomar, varav elva aktualiserats via socialtjänsten, tre via BUP, två via skola, en via Rådgivningsbyrån i Narkotikafrågor i Lund, en via HVB, en via

socialtjänst i annan kommun, sju via närstående, tre på egen hand och tre av andra professionella.

- Kristianstad: fyra ungdomar, varav en aktualiserats via det privata företaget Pretium Vita, en via socialtjänsten i Hässleholm, en via BUP och en som kontaktat på egen hand.
- Bromölla: fem ungdomar, varav tre aktualiserats via socialsekreterare, en via förälder och en via det privata företaget Pretium Vita.
- Osby: fyra ungdomar varav en aktualiserats via socialtjänsten, en via gymnasieskola, en via närstående och en på eget initiativ
- Östra Göinge: en ungdom som aktualiserats via Arbetsförmedlingen

Utöver ovanstående har en ungdom varit bosatt i Perstorp, en i Höör, en i Staffanstorp och en i Dalby. Av dessa har två ungdomar varit aktuella på BUP i Hässleholm, en har haft sin arbetsplats i Hässleholms kommun och en hänvisades till Maria Skåne Nordost av Rådgivningsbyrån i Narkotikafrågor i Lund under deras semesterperiod.

För tre ungdomar saknas kännedom om hemkommun.

Totalt har cirka 240 informations- och behandlingssamtal genomförts på Maria Skåne Nordost.

Tio av ungdomarna har träffat Vilbert Idrizovic för läkarbedömning och i vissa fall medicinering och sjukskrivning.

Information och rådgivning har lämnats via telefon till yrkesverksamma inom socialtjänsten, skolan och sjukvården, men också till anhöriga och närstående. Hittills har 90 telefonsamtal tagits emot för information, rådgivning och aktualisering av nya ärenden.

Den öppna mottagningen har inte haft några besökare under det första projektåret. En orsak till detta bedöms vara att marknadsföringen inte kunnat ske i önskad omfattning. Dessutom har den öppna mottagningen fått ställas in under fem tisdagar på grund av semester och utbildning. Målsättningen var att marknadsföringen skulle initieras under hösten, men detta har ej varit möjligt på grund av att personalresurserna fått prioriteras till arbetet med målgruppen och utveckling av verksamheten. Förhoppningen är att andelen besökare på den

öppna mottagningen kommer att öka i takt med att mottagningen blir mer välkänd och anslag om den öppna mottagningen kommer ut i skolor, på ungdomsmottagningar och inom vården.

Som beskrivits ovan har hittills 50 personer aktualiserats hos Maria Skåne Nordost. Av dessa har 45 ungdomar kommit för samtal på mottagningen. Nedan följer en övergripande beskrivning av de ungdomar som besökt mottagningen:

- åldersfördelningen är mellan 13 och 26 år
- könsfördelningen är åtta flickor/kvinnor och 42 pojkar/män
- 33 har kommit i kontakt med Maria Skåne Nordost på grund av cannabISRökning och ytterligare tre med anledning av cannabis i kombination med andra droger
- Tio personer har kontaktat verksamheten på grund av överkonsumtion/missbruk av alkohol
- Fyra personer har aktualiserats på grund av andra droger

Flertalet ungdomar har som nämnts aktualiserats via andra yrkesverksamma, vilket lett till samverkan i olika former. I individärenden har samverkan skett med enskilda yrkesverksamma inom primärvård, vuxenpsykiatri, barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänst och skola.

Ekonomi 111101-121031

Projektets ekonomiska redovisning sköts av Stefan Thor, controller på Divisionsstaben för Barn- och ungdomspsykiatri. Han sammanställer ekonomiska rapporter kvartalsvis och lämnar dem till projektägare Ingrid Thörn.

Budgeten för projektets första år är totalt 2 333 600:-, av detta har 1 750 194:- utbetalats av samordningsförbundet. Fram till och med 121031 har totalt 1 802 596:- använts. I detta ingår lönekostnader med cirka 1 262 000:-, inredning av lokalen (inkl. datorer/IT och larm) cirka 204 000:-, annonsering/marknadsföring cirka 59 000:-, handledning 30 000:-, utbildning 13 000:-, lokal (inkl. hyra, el och städ) cirka 131 000:-, livsmedel/resor/hotell med sammanlagt cirka 25 500:- samt övriga kostnader med cirka 36 500:-. Ekonomin redovisas separat till Samordningsförbundet Skåne Nordost i samband med rekvisering av projektmedel.

Under projektets första månader har lönekostnaderna varit låga, då huvuddelen av personalen började sina tjänster i månadsskiftet januari/februari 2012. Vidare har sjukskötersketjänsten

periodvis varit vakant, vilket medfört minskade lönekostnader. Kostnaderna för inventarier har varit högre än budgeterat och under andra projektåret kommer ytterligare kostnader avseende IT tillkomma, då Region Skåne och kommunen inte kan ha gemensamt ADSL på grund av Region Skånes regelverk.

Sammanfattning

Projektets första år har varit intensivt och arbetsuppgifterna varierande. Under projektets första månader genomfördes rekrytering av personal och hyreskontrakt tecknades för lokalen. I februari påbörjades arbetet med utformningen av verksamheten och inredningsarbetet med lokalen tog stor tid i anspråk från mars fram till invigningen i början av april. Efter invigningen började det direkta arbetet med målgruppen ta fart och fram till siste oktober har 50 ungdomar varit i kontakt med Maria Skåne Nordost. I kombination med enskilda samtal med ungdomarna har personalen även träffat deras föräldrar/närstående för information och rådgivning, samt yrkesverksamma som finns runt ungdomen.

Arbetet att marknadsföra projektet har tagit mycket tid i anspråk, men på grund av att en heltidstjänst varit vakant under större delen av projektår ett har marknadsföringen inte blivit så heltäckande som planerat. Arbetsgruppens fokus för kommande projektår är att fortsätta marknadsföringsarbetet, utveckla verksamheten och öka kompetensen inom familjearbetet, då forskning visar att arbetet med ungdomar i riskbruk/missbruk/beroende når bäst effekt om nätverket involveras. Implementeringen av UngDOK kommer att fortsätta med målsättningen att samtliga ungdomar som besöker Maria Skåne Nordost ska kartläggas enligt denna manual.

Arbetet med att utveckla samverkan mellan såväl parterna inom Maria Skåne Nordost, som externa samverkanspartners kommer också att prioriteras under projektår två för att skapa förutsättningar för en välfungerande integrerad mottagning, som har goda samverkanskontakter vid behov av ytterligare insatser.

Hässleholm 2012-11-26

Eva-Britt Winkvist

Socionom/projektledare

Maria Skåne Nordost